

УДК 378:37.014.24

*Н. В. Камардаш
м. Балаклія, Україна*

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКЕ СТРАТЕГІЧНЕ ПАРТНЕРСТВО В КОНТЕКСТІ АНАЛІЗУ ДВОСТОРОННІХ ВІДНОСИН В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Україну та Республіку Польща пов'язують не тільки кордони, але й століття спільної історії, схожість культур, взаємна зацікавленість в співпраці в різних сферах та галузях. Необхідність налагодження і закріплення добросусідських відносин стала особливо відчутною наприкінці ХХ ст. – в епоху руйнації біполярного світу та формування нового світового порядку. В системі міжнародних відносин, що переживала етап трансформації, з'явилися нові суб'єкти: країни Східної Європи в своїй «оновленій» якості (Польща) та «новачки» в статусі самостійних держав – країни пострадянського простору (Україна). Отже, під впливом геополітичних умов, змін в системі міжнародної політики та суспільно-політичної ситуації в сучасних Україні та Польщі актуалізувалася необхідність осмислення стратегії подальшого співробітництва двох сусідніх держав, визначення орієнтирів і пошуку нових підходів до розбудови їх взаємовідносин в новітніх умовах. Особливе місце і роль в цьому процесі належить співпраці між Україною та Польщею в системі вищої освіти, яка орієнтована на підготовку майбутніх фахівців, носіїв суспільно-культурних установок, певних ціннісних орієнтацій, ставлень та особливого рівня суспільної свідомості.

Проблема формування українсько-польських відносин в умовах постбіполярного світу стала предметом вивчення багатьох як українських, так і польських дослідників. Серед тих, хто досліджує питання розвитку і змісту українсько-польських відносин в різних площинах і напрямках, в тому числі й культурно-освітній, слід назвати О. Бабака,

С. Геленарського, Д. Горун, Я. Дашкевича, О. Калакуру, Ю. Макара, Б. Осадчука, Ю. Станкевича, С. Стоєцького, О. Хиль, П. Федорчака, Н. Чорну, Л. Чекаленко, М. Чеха та ін. Проблеми дослідження культурних взаємин між Україною та Польщею приділяють увагу Н. Завітневич, В. Лишко, Н. Медведчук, Ж. Тоценко; аналізу двосторонніх відносин в системі вищої та середньої освіти, проблемі адаптації освіти в Польщі та Україні до Болонського процесу присвячені роботи О. Коваленко, Н. Моднічко, М. Стрензевського, М. Сікорського. Фрагментарно аналізували освітню діяльність окремих закладів Польщі та України Л. Зашкільняк, Н. Коцан, Я. Конєва, Г. Левкович. Враховуючи значну історіографічну базу щодо визначеної проблеми, слід визнати, що проблема аналізу розвитку українсько-польських відносин саме в системі вищої школи залишається достатньо важливою, її актуальність на сучасному етапі зумовлена стрімкою динамікою змін в цій сфері, що потребує подальшого науково-практичного і теоретичного дослідження.

Процес налагодження відносин між Україною і Польщею у новому форматі було започатковано прийняттям Декларації про принципи й основні напрями розвитку українсько-польських відносин, яка була підписана у Києві 13 жовтня 1990 р. міністрами закордонних справ України (А. Зленко) та Польщі (К. Скубішевський). Цей документ став першим елементом реалізації польської програми активної східної політики в стосунках з СРСР та його республіками, яка отримала назву «двовекторної» або «двоколіїної» (*dwutorowość*) (тобто розвиток відносин одночасно з союзним центром і окремими республіками), що була прийнята урядом Польщі у другій половині 1990 рр. В Декларації передбачалося налагодження політичної, економічної, культурної та науково-технічної співпраці між двома країнами. Обидві держави виходили з того, що всебічний розвиток мирних, добросусідських українсько-польських відносин є конкретним внеском у зміцнення регіонального співробітництва та будівництво загальноєвропейського дому.

24 серпня 1991 р. було підписано Акт проголошення незалежності України. Яскравим прикладом небайдужості Польщі до справ свого східного сусіда є той факт, що, за словами В. Серчика, вже через тиждень після прийняття цього історичного документу польський Сейм ухвалив заяву під красномовною назвою «З радістю вітаємо проголошення державної незалежності України» [6, с. 374]. Необхідно зауважити, що Польща стала першою державою в світі, яка визнала незалежність нашої країни (2 грудня 1991 р.), одразу ж було встановлено політико-дипломатичні стосунки у вигляді спеціальних посланників (повноцінні дипломатичні стосунки оформилися з 4 січня 1992 р.). 18 травня 1992 р.

президентами України Л. Кравчуком і Польщі Л. Валенсою був укладений Договір між Україною і Республікою Польща про добросусідство, дружні відносини і співробітництво, який є базовим документом українсько-польського співробітництва (іноді його називають конституцією польсько-українських відносин). Серйозним здобутком у відносинах обох держав стало створення Консультативного Комітету Президентів України та Республіки Польща (24–26 травня 1993 р.), в світовій політиці він вважається безпрецедентною формою взаєморозуміння та співробітництва.

Наступні роки різними дослідниками характеризуються різноманітними позиціями, згідно з якою період до 1995 р. визначається як стан певного занепаду, стагнації відносин (В. Глібов та Д. Горун), інші дослідники акцентують увагу на розвитку співпраці в окремих сферах і підписанні відповідних угод (Д. Васильєв та Л. Чекаленко, В. Васюк, А. Киридон), але цей період дійсно можна вважати сповненим пошуків та важкої роботи двох держав щодо визначення власного шляху розвитку, розбудови стратегії і тактики реалізації внутрішньо- і зовнішньополітичної політики, що й зумовлювало відповідні «хвилі» в українсько-польських стосунках. З 1996 р. настає «нова ера» в українсько-польських відносинах, коли між президентами було узгоджено питання щодо підписання Декларації про міжнаціональне примирення, яке було відкладено на наступний рік і приурочено до 50-ліття акції «Wisła». Міждержавна декларація була прийнята на рівні глав держав 21 травня 1997 р. і стала символічним актом польсько-українського порозуміння. Тоді ж був розроблений проект Меморандуму про стратегічне партнерство України і Польщі, в якому наголошувалося на взаємній роботі щодо налагодження спільного порозуміння, довіри та зближення, а також сприянні розвитку європейської інтеграції.

В наступні роки Польща досягла визначених цілей, вона успішно інтегрувалася і долучилася до європейських та євроатлантичних організаційних об'єднань: у 1999 р. вона стала членом НАТО, з 1 травня 2004 р. – членом ЄС, з 21 грудня 2007 р. – Республіка Польща вступила до Шенгенської зони. Протягом цих років Польща завжди підтримувала Україну, виконуючі взяті на себе зобов'язання. Так, навіть коли Україна не зуміла скористатися результатами Помаранчевої революції для зміцнення свого авторитету на міжнародній арені [5], що ставало загрозою й іміджу Польщі як головному лобісту України, Польща продовжувала свою стратегію підтримки. Це визначено й у «Пріоритетах зовнішньої політики Польщі на 2012–2016 роки», де було включено окремий абзац, присвячений Україні, в якому відзначається, що Україна залишається стратегічним партнером Польщі, а серед пріоритетів

зовнішньої політики Варшави – підтримка євроінтеграційних прагнень українського народу. Нажаль, події 2013–2014 рр. та їх наслідки (відмова української сторони підписувати Угоду про асоціацію з ЄС, Євромайдан та Революція Гідності) не дозволили своєчасно і в повному обсязі реалізувати намічені плани. Але й в цих умовах Польща була тією країною, яка одразу засудила анексію Криму, через події на Сході України підтримала європейські рішення щодо санкцій проти Росії, хоча це вплинуло й на настрої щодо України й в самому польському суспільстві.

Безумовно, українсько-польські стосунки протягом сучасного періоду розвиваються, долаючи багато перешкод, в тому числі й тих, що пов'язані із історичним минулим, але наполегливість і цілеспрямованість польської політики щодо обраної стратегії укріплюють довіру з українського боку і сприяють розвитку добросусідських відносин. Очевидним є той факт, що ніякі міждержавні документи і домовленості не будуть мати силу, якщо вони не будуть підтримані звичайними людьми, якщо на перешкоді стоятимуть негативні стереотипи і упередження. Сьогодні існує чимало того, що здатне зближувати, єднати два народи, тим паче, що нові покоління поляків і українців вже по-іншому сприймають власне сусідство і можливості співпраці, а негативні тенденції сьогодні, як правило, є результатом ідеологічної діяльності зацікавлених кіл. Ефективність міжнародних контактів у гуманітарній сфері сьогодні розглядається як рушій євроінтеграційних процесів, через що Україна та Польща прагнуть до масштабного співробітництва в галузі науки та освіти, надаючи величезного значення розширенню контактів між ученими, науково-дослідними установами, навчальними закладами усіх рівнів, а події на міждержавному рівні останнього часу в цій сфері сприяють розвитку саме позитивних тенденцій в українсько-польських відносинах. Не останнє місце в цих процесах займають відносини в системі вищої освіти, які здійснюються відповідно до положень Угоди між Урядом України і Урядом Республіки Польща про співробітництво в галузі культури, науки і освіти, укладеної 20 травня 1997 р. та Угоди про співробітництво між Міністерством освіти і науки України та Міністром національної освіти Республіки Польща, укладеної 2 липня 2001 р. Науково-технічне співробітництво між Україною та Республікою Польща розвивається на основі Договору між Урядом України та Урядом Республіки Польща про співробітництво у сфері науки і технологій, укладеного 12 січня 1993 р. На виконання статті 3 цього Договору створено Спільну українсько-польську комісію зі співробітництва в галузі науки і технологій. Крім того, 11 квітня 2005 р. під час візиту президента України Ющен-

ка В. А. до Республіки Польща для відкриття Року України, міністром освіти і науки України Ніколаєнком С.М. підписано Угоду між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Польща про академічне взаємовизнання документів про освіту та рівноцінність ступенів.

Однією з форм міжнародного співробітництва вищих навчальних закладів України з вищими навчальними закладами зарубіжних країн є створення і функціонування з 2004 р. в м. Люблін Європейського Колегіуму польських і українських університетів, засновниками якого з української сторони є Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Національний університет «Києво-Могилянська академія», Львівський національний університет імені Івана Франка, а з польської – Університет Марії Кюрі-Склодовської, Люблінський Католицький університет [1].

Польща, як член ЄС, бере участь й в програмі Еразмус (англ. Erasmus) – це програма обмінів студентів, викладачів та науковців країн-членів Євросоюзу, а також Ісландії, Ліхтенштейну, Македонії, Норвегії, Туреччини, яка надає можливість навчатися, проходити стажування чи викладати в іншій країні, що бере участь в програмі. У Єврокомісії Erasmus назвали найуспішнішою освітньою програмою ЄС і важливим інструментом боротьби з молодіжним безробіттям. 9 листопада 2013 р. Європейський парламент ухвалив нову програму Європейського Союзу в галузі освіти, професійної підготовки, розвитку мобільності молоді та спорту - «Еразмус плюс», яка розрахована на сім років (2014–2020) та розпочалася з січня 2014 р., її бюджет складає 14,7 мільйона євро. Разом із збільшенням бюджету зросла і кількість учасників (майже до 4 мільйонів), які матимуть змогу скористатися перевагами нової програми.

З 2014 р. з метою підтримки процесу створення демократичних інститутів і розвитку суспільного капіталу в Україні в рамках короткострокового освітнього циклу Уряд Республіки Польща запровадив власну Стипендіальну програму «Польський Еразмус для України». З січня 2015 р. почався черговий етап цієї програми для 400 студентів та 50 аспірантів (з усієї України, але в першу чергу для тих регіонів, де відбуваються військові дії). Набір на програму здійснювався за підтримки Посольства Республіки Польща в Києві та Консульства РП у Харкові, за участю української обласної адміністрації та українських неурядових організацій (НУО). Протягом поточного 2015–2016 навчального року студенти та аспіранти з України продовжують навчатися у польських вищих навчальних закладах, проживати у Польщі безкоштовно та отримувати стипендію. Додатково Польща підтримує навчання нової ге-

нерації менеджерів в системі вищої освіти на Україні: молоді дослідники, лідери суспільних організацій і представники українського студентського середовища з 2014 р. одержують потрібні їм в цій сфері знання у рамках проекту «Інноваційний університет і лідерство». Ініціатива реалізовується в Варшавському Університеті під егідою професора Jerzego Axera.

Особливою подією в сфері двосторонньої співпраці між Україною та Польщею в галузі вищої освіти стала зустріч у Варшаві делегації Конференції ректорів академічних шкіл Польщі з делегацією Спілки ректорів вищих навчальних закладів України (2014 р.) де також були присутні міністр науки та вищої освіти Польщі Лена Коларська-Бобінська, президент Головної Ради науки та вищої освіти Польщі Єжи Возницький, директор Центру Східної Європи Варшавського університету Ян Малицький, що свідчить про особливу зацікавленість польської сторони у налагодженні і розвитку відповідних стосунків. Під час зустрічі було укладено Угоду про співпрацю, чим було започатковано новий етап у відносинах між Україною і Польщею в галузі освіти і наукових досліджень.

Крім того, сьогодні у рамках наукового співробітництва між Польщею та Україною українським громадянам доступні такі стипендіальні програми: Стипендія польського уряду для молодих науковців, Стипендіальна програма Вишеградської четвірки (дія програми поширюється і на українських студентів магістерського та докторського рівнів; переможці отримують 2500 євро на семестр, усі заявники мають завершити хоча би чотири повні семестри навчання, перш ніж подаватися на отримання гранту), Стипендіальна програма імені Лейна Кірккланда, Програма Study Tours to Poland, Стипендія для молодих митців та перекладачів Guade Polonia, Польський проект Teraz Wrocław (на безкоштовне навчання може претендувати кандидат віком до 26 років, який не є власником Карти поляка, раніше не здобував вищої освіти у Польщі (перевагу матиме і той, хто ще не здобув її у країні проживання), володіє польською на рівні, що дозволяє навчатися цією мовою, а також має високий бал атестату).

Отже, сьогодні понад 120 вищих навчальних закладів України співпрацюють з польськими університетами, а кількість студентів з України, які навчаються у вищих навчальних закладах Польщі, з кожним роком зростає. Так, у 2015 р. їх було більше 23 тис. осіб, сьогодні українські студенти складають вже більше 50 % усіх закордонних студентів у Польщі. За даними Польсько-української програми «Освіта-Поль» у 2016 р. 34 % українських абітурієнтів вже обрали для себе саме державні навчальні заклади Польщі. Основними причинами такої

тенденції у програмі «ОсвітаПоль» називають зрілість та обізнаність українського споживача, а також збільшення попиту, яке стало наслідком значного зниження вартості на навчання в державних польських вищих навчальних закладах. Варто зазначити, що навіть топові навчальні заклади Польщі вдвічі знизили ціни на навчання для українців на більшості спеціальностей [5]. Крім того, українські студенти отримують Європейський диплом, визнаний у всіх країнах Європи, термін навчання у польському ВНЗ значно менший і становить – 3 роки, існує відкрита система практики та безкоштовного стажування в будь-якій країні світу. Все це підвищує попит українців на вивчення польської мови, крім того, сьогодні діє Карта поляка (Закону «Про Карту Поляка» ухвалений сеймом Республіки Польща 7 вересня 2007 р.), яка дає певні привілеї, що стимулює розвиток освітньої та трудової міграції.

Минулого року, 19 січня відбулася зустріч Міністра освіти і науки України С. Квіта з Міністром науки та вищої освіти Республіки Польща Л. Коларскою-Бобінською, під час якої сторони обговорили процес реалізації стипендіальної програми «Польській Еразмус для України», в тому числі польською стороною було зазначено й про виділення 60 стипендій викладачам українських університетів для обміну професійним досвідом з польськими колегами. Під час цієї зустрічі Міністерство освіти і науки України та Міністерство національної освіти Республіки Польща підписали угоду про співпрацю [3]. Така діяльність Польщі організована саме в рамках реалізації програми стратегічного партнерства між нашими країнами. «Польща підтримує Україну у будівництві демократії і сучасних державних структур, а також у її прагненні підписати угоду про асоціацію з Європейським союзом. Співробітництво в галузі вищої освіти також входить до цілей співпраці. Програми, в яких беруть участь українські студенти направлені на утворення досвідчених кадрів для держави та української економіки», – сказала Л. Коларскою-Бобінська.

Таким чином, є очевидним, що одна з провідних ролей в процесі реалізації програми стратегічного партнерства між Україною та Польщею саме за навчальними закладами, науковими установами, науковцями, викладацьким складом і студентством. Але без державної підтримки нелегко реалізувати навіть найперспективніші проекти, і хоча постійно протягом останніх років проводяться організовані в системі українсько-польської співпраці конференції, круглі толи, форуми, ярмарки і т.п., державного фінансування бракує. Так, до переліку закордонних вишів, до яких українські студенти та викладачі можуть поїхати на навчання чи стажування за кошти українського бюджету не включені польські вищі (наразі у Польщі

нараховується 310 приватних університетів і коледжів та 138 державних вищих навчальних закладів).

Отже, зміцнення міждержавного співробітництва неможливо без співпраці в системі вищої освіти, яка формує міцні контакти між народами, формує суспільний діалог, сприяє успіху реформаторської діяльності, допомагає долати шкідливі стереотипи та закладає міцне підґрунтя для подальшої прогресивної співпраці. Таке співробітництво розвивається невід’ємно від економічної та політичної складової міжнародної політики, які взаємообумовлюють один одну. На сьогодні в системі українсько-польської гуманітарної співпраці зроблено багато, але стільки ж необхідно буде ще зробити, головне, щоб Україна змогла скористатися існуючими можливостями та досвідом країни-партнера, якою є для неї Республіка Польща. Як зазначив директор Інституту українства імені І. Крип’якевича НАН України, заступник голови Комісії НАН України з вивчення українсько-польських історичних та культурних зв’язків Литвин М.Р. в своєму виступі під час засідання Бюро Відділення історії, філософії та права НАН України: «Євроінтеграційний вибір України передбачає комплексне узагальнення досвіду державного управління, функціонування економіки, системи освіти і науки європейських країн, насамперед сусідніх, які за історичною спадщиною, демографічними і соціально-економічними можливостями є близькими до нашої держави. Варто погодитися з думкою Президента України Петра Порошенка, що найбільш прийнятним для сучасної України є реформаторський досвід Польщі...» [2, с. 73]. Дійсно, сьогодні Польща, завдяки своїй успішній політиці реалізації визначених цілей і завдань, є для України певним прикладом й обмін досвідом щодо проблем реформування освіти є для нашої країни досить цінним і необхідним. І все ж до питання українсько-польської співпраці в системі вищої освіти, враховуючі існуючі тенденції та динаміку розвитку, а також демографічну ситуацію в Польщі на сучасному етапі, слід підходити виважено, адже існує загроза «відтоку умів», якщо всередині України не буде створено належних умов для працевлаштування наших громадян – випускників зарубіжних ВНЗ. Саме тому, питання міжнародної співпраці в галузі вищої освіти повинно займати сьогодні провідне місце в системі планування і реалізації стратегій внутрішньої та зовнішньої політики держави.

Список літератури: 1. Інформаційно-довідковий матеріал про стан і перспективи розвитку співпраці в галузі освіти і науки між Україною і Республікою Польща. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kno.rada.gov.ua/>. 2. Литвин М.Р. Українсько-польські наукові зв’язки у

гуманітарній сфері (за матеріалами наукової доповіді на засіданні Бюро Відділення історії, філософії та права НАН України 27 листопада 2014 року) / М.Р. Литвин // Вісник НАН України. – 2015. – № 3. – С. 73–83. 3. Міністерство освіти і науки України та Міністерство національної освіти Республіки Польща підписали угоду про співпрацю. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.mon.gov.ua/> 4. Сінкевич Є.Г. Розпад радянського союзу та місце незалежної України у зовнішньополітичній стратегії республіки Польща (1991–2009 рр.) в інтерпретаціях польських дослідників [Електронний ресурс] / Є.Г. Сенкевич, А.А. Кучеренко. – Режим доступу: <http://sites.znu.edu.ua/> 5. Які польські виші обирають українці у 2016 році. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://osvita.ua/abroad/higher_school/poland/51075 6. Serczyk W. Historia Ukrainy / W. Serczyk. – Wrocław, 2001. – S. 374

Bibliography (transliterated): 1. Informatsiyno-dovidkovyy material pro stan i perspektvy rozvytku spivpratsi v haluzi osvity i nauky mizh Ukrainoyu i Respublikoyu Pol'shcha [Informational material about the state and prospects of cooperation in education and science between Ukraine and the Republic of Poland]. Available at: <http://kno.rada.gov.ua/> [in Ukrainian]. 2. Lytvyn M.R. (2015) Ukrayins'ko-pol's'ki naukovi zv'yazky u humanitarniy sferi (za materialamy naukovoyi dopovidi na zasidanni Byuro Viddilennya istoriyi, filosofiyi ta prava NAN Ukrayiny 27 lystopada 2014 roku) [Ukrainian-Polish scientific relations in the humanitarian sphere (materials for scientific reports of the Bureau of the Department of History, Philosophy and Law NAS of Ukraine November 27, 2014)]. *Visnyk NAN Ukrayiny – Journal NAS of Ukraine* 2015. no 3, pp. 73–83 (accessed 16/04/2016). 3. Ministerstvo osvity i nauky Ukrayiny ta Ministerstvo natsional'noyi osvity Respubliki Pol'shcha pidpysaly uhodu pro spivpratsyu [Ministry of Education and Science of Ukraine and the Ministry of National Education of the Republic of Poland signed a cooperation agreement] Available at: <http://old.mon.gov.ua/> [in Ukrainian]. 4. Sinkevych Ye.H., Kucherenko A.A. Rozpad radyans'koho soyuzu ta miste nezalezhnoyi Ukrayiny u zovnishn'opolitychniy stratehiyi respubliky Pol'shcha (1991–2009 rr.) v interpretatsiyakh pol's'kykh doslidnykiv [Disintegration of the USSR and the place of Ukraine in the Republic of Poland foreign-policy (1999–2009) in the interpretations of Polish researchers] Available at: <http://sites.znu.edu.ua/> (accessed 18/04/2016). 5. Yaki pol's'ki vyshi obyayut' ukraintsi u 2016 rotsi [What Polish Ukrainian universities elected in 2016] Available at: http://osvita.ua/abroad/higher_school/poland/51075 (accessed 18/04/2016) [in Ukrainian].

N. V. Kamardash

THE UKRAINIAN-POLISH STRATEGIC PARTNERSHIP IN THE CONTEXT OF THE ANALYSIS OF BILATERAL RELATIONS IN HIGHER EDUCATION

The article analyzes the main aspects of the development of Ukrainian-Polish strategic partnership based on the positive dynamics and

productive contacts in various spheres, in the context of the relationship between the effectiveness of programs of international cooperation and development of bilateral relations in the system of higher education. It considers the main events in the field of University cooperation between Ukraine and Poland in recent years, the determinants, dynamics and development trends in the question of Ukrainian students' educational migration; the issue of the prospects and consequences of international cooperation in the sphere of science and education for both countries is updated.

Key words: ukrainian-poland collaboration, strategic partnership, high education, scholarship programs, governmental educational programs, educational migration.

H. B. Kamardash

УКРАїнСКО-ПОЛЬСКОЕ СТРАТЕГИЧЕСКОЕ ПАРТНЕРСТВО В КОНТЕКСТЕ АНАЛИЗА ДВУХСТОРОННИХ ОТНОШЕНИЙ В СИСТЕМЕ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ

В статье проанализированы основные аспекты развития украинско-польского стратегического партнерства, как такого, что базируется на позитивной динамике и результативных контактах в различных сферах, в контексте взаимосвязи между эффективностью реализации программ международного сотрудничества и развития двухсторонних связей в системе высшего образования. Рассмотрены главные события в сфере вузовского сотрудничества Украины и Польши последних лет, детерминанты, динамика и тенденции развития в вопросе образовательной миграции украинского студенчества, актуализирован вопрос перспектив и последствий международного сотрудничества в сфере науки и образования для обеих стран.

Ключевые слова: украинско-польское сотрудничество, стратегическое партнерство, высшее образование, стипендиальные программы, правительственные образовательные программы, образовательная миграция.

H. B. Kamardash

УКРАїнСЬКО-ПОЛЬСЬКЕ СТРАТЕГІЧНЕ ПАРТНЕРСТВО В КОНТЕКСТІ АНАЛІЗУ ДВОСТОРОННІХ ВІДНОСИН В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті проаналізовано основні аспекти розвитку українсько-польського стратегічного партнерства як такого, що базується на пози-

тивній динаміці та результативних контактах в різних сферах, в контексті взаємозв'язку між ефективністю реалізації програм міжнародної співпраці та розвитку двосторонніх зв'язків в системі вищої освіти. Розглянуто визначальні події в сфері вузівської співпраці України та Польщі останніх років, визначено детермінанти, динаміку та тенденції розвитку в питанні освітньої міграції українського студентства, актуалізоване питання перспектив і наслідків міжнародної співпраці в сфері науки та освіти для обох країн.

Ключові слова: українсько-польська співпраця, стратегічне партнерство, вища освіта, стипендіальні програми, урядові освітні програми, освітня міграція.

Стаття надійшла до редакції 3.04.2016